ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Petra Průchy a soudců JUDr. Jaroslava Vlašína a JUDr. Milana Kamlacha v právní věci žalobkyně: **B. M.**, zastoupená JUDr. Janem Konečným, advokátem se sídlem Oldřichova 273/13, Praha 2, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 1292/25, Praha 5 - Smíchov, proti rozhodnutí žalované ze dne 6. 10. 2008, č. X, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 3. 11. 2010, č. j. 1 Cad 140/2008 – 131,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) podala kasační stížnost proti usnesení Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“) ze dne 3. 11. 2010, č. j. 1 Cad 140/2008 – 131, (dále jen „napadené usnesení“), kterým jí nebyl ustanoven zástupce z řad advokátů pro řízení o kasační stížnosti proti usnesení městského soudu ze dne 1. 7. 2010, č. j. 1 Cad 140/2008 - 111. Tímto usnesením městský soud podle § 108 odst. 2 s. ř. s. zastavil řízení o stěžovatelčině kasační stížnosti z důvodu jejího zpětvzetí proti jeho usnesení ze dne 18. 12. 2009, č. j. 1 Cad 140/2008-69, kterým byl odmítnut návrh na obnovu řízení proti pravomocnému rozsudku vydanému v řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu podle § 65 a násl. s. ř. s.

V napadeném usnesení městský soud zamítl žádost o ustanovení zástupce z toho důvodu, že stěžovatelka proti výše citovanému usnesení o zastavení řízení o kasační stížnosti z důvodu jejího zpětvzetí, které bylo doručeno stěžovatelce prostřednictvím jejího ustanoveného advokáta dne 8. 7. 2010, podala kasační stížnost a zároveň požádala

o ustanovení zástupce až dne 29. 10. 2010. Protože tato kasační stížnost nebyla podána podle § 106 odst. 2 s. ř. s. do dvou týdnů po doručení napadeného usnesení, byla opožděná, a zjevně tak nemohla být úspěšná. Z tohoto důvodu městský soud v souladu s § 108 odst. 1 s. ř. s. neodstraňoval její vady a žádost o ustanovení právního zástupce usnesením zamítl podle § 36 odst. 3 s. ř. s.

Proti tomuto usnesení podala stěžovatelka nyní posuzovanou kasační stížnost, v níž uvedla, že má za to, že není právně zastoupena, neboť ustanovení jejího zástupce již skončilo, byť jí není známo ke kterému dni. Namítla, že jí nebyly ustanoveným advokátem přeposílány veškeré mu soudem doručované písemnosti. Z toho důvodu jí mohla začít plynout lhůta pro podání kasační stížnosti až od okamžiku, kdy přímo jí osobně k její žádosti městský soud doručil usnesení o zastavení řízení z důvodu zpětvzetí, tj. až ode dne 18. 10. 2010. Podle jejího názoru tedy podala kasační stížnost včas.

Nejvyšší správní soud nejprve zkoumal formální náležitosti kasační stížnosti, přičemž zjistil, že je podána osobou oprávněnou a je proti označenému usnesení přípustná za podmínek ustanovení § 102 a § 104 s. ř. s. Nejvyšší správní soud již opakovaně judikoval, že v řízení o kasační stížnosti směřující proti usnesení o neustanovení zástupce stěžovateli, není třeba již z povahy věci vyžadovat, aby byl stěžovatel zastoupen (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 5. 2004, sp. zn. 4 As 21/2004, přístupný na www.nssoud.cz).

Nejvyšší správní soud předně v souladu s městským soudem uvádí, že stěžovatelce je možné ustanovit zástupce jen za současného splnění obou městským soudem vyložených podmínek, tj. jednak nedostatku prostředků na náklady zastoupení, a jednak potřeby ochrany jejích práv v řízení před soudem. Přitom podle § 36 odst. 3 věty druhé s. ř. s. je třeba žádost účastníka řízení zamítnout, dospěje-li soud k závěru, že návrh zjevně nemůže být úspěšný.

Zjevně neúspěšným návrhem je návrh (v tomto případě kasační stížnost) který je podán opožděně, a to i s přihlédnutím k tomu, že opožděnost kasační stížnosti nelze prominout (obdobně též viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 5. 2005, č. j. 2 Azs 103/2005 – 63). Ze spisu přitom vyplývá, že usnesení městského soudu ze dne 1. 7. 2010, č. j. 1 Cad 140/ 2008 - 111, proti kterému podala kasační stížnost, bylo stěžovatelce doručeno prostřednictvím jejího ustanoveného advokáta dne 8. 7. 2010, a lhůta pro podání kasační stížnosti tak uplynula dne 23. 7. 2010. Přitom okolnost, že stěžovatelce bylo doručeno prostřednictvím jí ustanoveného advokáta, a nikoli jí osobně, není vůbec podstatná pro určení počátku běhu lhůty pro podání kasační stížnosti. Naopak je tento postup zcela v souladu s ustanovením § 42 odst. 2 věta první s. ř. s. (které je speciálním, a má tak přednost před obsahově shodným pravidlem zakotveným před 30. 6. 2009 v § 45c odst. 1 o s. ř. a nyní v § 50b odst. 1 o. s. ř.– *pozn. NSS*), podle nějž „*má-li účastník nebo osoba zúčastněná na řízení zástupce, doručuje se pouze zástupci*“. Proto je okamžik následného doručení přímo stěžovatelce pro běh lhůty nerozhodný. Nejvyšší správní soud z tohoto důvodu shodně s městským soudem shledal, že kasační stížnost byla podána opožděně, a je tedy zjevně neúspěšná. Městský soud proto žádost stěžovatelky o ustanovení právního zástupce pro řízení o opožděně podané kasační stížnosti, a tedy zjevně neúspěšné, podle § 36 odst. 3 věty druhé s. ř. s. zamítl.

Nejvyšší správní soud však posoudil rovněž otázku trvání zastoupení stěžovatelky v tomto řízení v důsledku ustanovení zástupce v předchozím řízení před krajským soudem. Této otázce se věnoval rozšířený senát Nejvyššího správního soudu v usnesení ze dne 24. 7. 2007, č. j. 1 Afs 120/2006 - 117, publikováno pod č. 1460/2008 Sb. NSS, v němž dospěl k závěru, že *ustanoví-li ve správním soudnictví v řízení o žalobě krajský soud účastníku řízení zástupcem advokáta (§ 35 odst. 8 s. ř. s.), je takto ustanovený advokát oprávněn zastupovat účastníka řízení také v řízení o kasační stížnosti a v zastoupení účastníka řízení také kasační stížnost podat*. V odůvodnění tohoto usnesení se Nejvyšší správní soud přiklonil s ohledem na potřeby soudně správního procesu k širšímu pojetí právního pojmu „řízení", vycházejícímu z toho, že řízení se nevede o „podání" (žalobě, kasační stížnosti, návrhu, ergo procesním úkonu), ale o „soudní věci", přičemž „věc" je táž v řízení na prvním, druhém, příp. i třetím stupni. Tento názor Nejvyšší správní soud zastává i ve své další judikatuře (srov. např. rozsudek ze dne 6. 1. 2010, č.j. 3 Ads 78/2009 – 173). Těmito právními závěry je Nejvyšší správní soud vázán i v nyní posuzované věci.

Nejvyšší správní soud v nyní posuzované věci shledal, že stěžovatelce byl usnesením městského soudu ze dne 19. 2. 2010, č. j. 1 Cad 140/2008 - 76, ustanoven zástupce pro řízení o kasační stížnosti ve věci návrhu na obnovu řízení ukončeného pravomocným rozsudkem ze dne 3. 3. 2009, č. j. 1 Cad 140/2008 - 13. Protože i nyní posuzovaná kasační stížnost je podána v řízení vedeném ve věci návrhu na obnovu řízení ukončeného pravomocným rozsudkem ze dne 3. 3. 2009, č. j. 1 Cad 140/2008 - 13, zastupuje stěžovatelku ustanovený zástupce na základě shora uvedeného ustanovení i v tomto řízení. Na tom nic nemění ani ta skutečnost, že městský soud svým usnesením ze dne 1. 7. 2010, č. j. 1 Cad 140/2008 - 111, podle § 108 odst. 2 s. ř. s. zastavil řízení o stěžovatelčině kasační stížnosti proti usnesení, kterým byl odmítnut návrh na obnovu řízení proti pravomocnému rozsudku vydanému v řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu. Nyní posuzovaná kasační stížnost je totiž s přihlédnutím k názoru vyjádřeném v citovaném usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu podáním učiněným v téže věci. Stěžovatelka je tedy i v tomto řízení zastoupena ustanoveným advokátem a z tohoto úhlu pohledu tak byla její žádost o ustanovení zástupce nadbytečná, neboť stěžovatelka již je v tomto řízení zastoupena. Městský soud tak ve svém přípisu ze dne 1. 12. 2010 stěžovatelku nesprávně poučil, že vztah zastoupení mezi ní a ustanoveným advokátem již netrvá.

Nejvyšší správní soud však zároveň zdůrazňuje, že tento postup městského soudu neměl za následek žádné zkrácení stěžovatelky na jejích právech na právní pomoc a spravedlivý proces, neboť je i nadále zastoupena ustanoveným advokátem JUDr. Janem Konečným. Rovněž nelze přehlédnout, že v důsledku zjevné opožděnosti kasační stížnosti nemá městský soud povinnost podle § 108 odst. 1 s. ř. s. činit žádné úkony k odstranění jejích vad a bez dalšího předloží kasační stížnost se spisy a stanoviskem o její opožděnosti k rozhodnutí Nejvyššímu správnímu soudu. Zamítl-li za této situace městský soud žádost stěžovatelky o ustanovení advokáta pro zjevnou neúspěšnost kasační stížnosti spočívající v její opožděnosti, nemá tento postup za následek nezákonnost napadeného usnesení, i když by bylo možno v této situaci žádost o ustanovení zástupce odmítnout z důvodu nedostatku podmínek řízení [§ 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s.], neboť o této žádosti již rozhodl usnesením ze dne 19. 2. 2010, č. j. 1 Cad 140/2008 - 76, kterým jí ustanovil zástupce a toto zastoupení i nadále trvá.

Nejvyšší správní soud z výše uvedených důvodů a v souladu se zásadnou procesní ekonomie a rychlosti řízení dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji zamítl podle § 110 odst. 1 věta poslední s. ř. s., jelikož opačný postup by byl i přepjatým formalismem.

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 a 2 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatelka neměla ve věci úspěch, a proto jí nenáleží právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému správnímu orgánu, který by jinak měl právo na náhradu nákladů řízení, jej podle § 60 odst. 2 s. ř. s. nelze přiznat.

Ustanovenému zástupci stěžovatelky JUDr. Janu Konečnému Nejvyšší správní soud nepřiznal odměnu za zastupování stěžovatele, neboť z obsahu spisu nezjistil v tomto řízení žádný jím učiněný úkon, což je logickým vyústěním toho, že nebyl o řízení o kasační stížností vůbec zpraven.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 31. března 2011

JUDr. Petr Průcha
předseda senátu